

Prenova planinskih orientacijskih tekmovanj

Ig, 17. november 2018

Letošnja okrogla miza na Zboru mladinskih odsekov je sledila lanski na temo izboljšanja tekmovanj v planinski orientaciji, na kateri smo odprli možnosti za spremembo pravilnika in že oblikovali veliko mnenj glede popravkov sistema tekmovanj. Na podlagi sklepov smo v Strokovnem odboru za orientacijo pripravili predlog novega pravilnika, ki smo ga na letošnji okrogli mizi pregledali in se o predlogih sprememb pogovorili z novimi udeleženci. Poleg tega smo v tem času našli še nove predloge za debato.

1. Združitev kategorij Č in D ter prestrukturiranje odprtih kategorij

9. člen pravilnika POT: združitev Č in D v novo kategorijo D, nove starostne meje za C (15-20 let) in D (18+). Odprte kategorije G, H, I.

Komentarji in novi predlogi: namesto 'nad 18 let' (dvoumno) uporabiti 'od 18 let'. Smiselno je tudi natančno definirati starost – dopolnjena v katerem letu (ko se sezona začne ali na SPOT-u?). Ali na datum prve tekme?

Jure G. meni, da bi morali število kategorij še zmanjšati. Dobro je bilo sprejeto mnenje, da bi se morale naše kategorije bolj starostno ujemati s tistimi, ki so uveljavljene na mednarodnem tekmovanju, in da bi morali bolj poenostaviti oblikovanje ekip. Pri B kategoriji je bil podan in soglasno sprejet predlog, da bi odpravili **spodnjo** mejo – poleg tega se s tem lahko tudi odpravi izjema, da je en tekmovalac lahko mlajši. Za C kategorijo je bil predlog o odpravi spodnje meje malo slabše sprejet (še vedno bi ga podprla večina udeležencev), saj smo rekli, da je prehod med B in C večji kot med A in B, in da si morda ne želimo osnovnošolcev na dvodnevni tekmi. Alternativna predloga: da mejo res odpravimo, in dodamo *priporočilo* (nad 15 let), ali pa, da spodnjo mejo za C spustimo na 14 let, kar bi omogočilo nekaj prehodnega časa, podobno kot med C in D. Tako bi lahko zagnani devetošolci že tekmovali v C, kar bi morda pomagalo, da bi ostali v planinski orientaciji tudi po koncu OŠ.

Jure G. bi odpravil vse odprte kategorije in samo dal kazenske točke neuvrščnim ekipam, neplaninskim ekipam in ekipam, ki ne ustrezajo starostnim kriterijem za kategorijo. Strinjali smo se, da je to radikalen predlog in da bi lahko škodil udeležbi področnih tekmovanj, a da ga ni čisto za zavreči.

Poudarili smo, da po novem pravilniku ne bo odprtih kategorij na POT, ampak bodo ekipe tekmovali v poljubni kategoriji, točke za ligo pa bodo dobile, če bodo iz PD/OŠ in bodo starostno ustrezale pravilom kategorije! (To je morda potrebno dodatno pojasniti v pravilniku). Strinjali smo se tudi, da ni smiselno reči 'državni prvak v odprti kategoriji'.

Podan je bil predlog, da bi mejo za kategorijo E dvignili na 45 let. S tem bi jo uskladili z mednarodnimi tekmovanji. S tem so se strinjali vsi udeleženci okrogle mize, razen enega. Ugotovili smo, da 40-letniki tekmujejo v E (namesto D) predvsem zaradi pomanjkanja časa za dvodnevno tekmo – v tem primeru grejo lahko vedno v I.

2. Smer prehoda proge

13. člen pravilnika POT: Smer ni obvezna, organizator pa lahko v razpisu določi drugače.

Komentarji: Nov argument za obvezno smer je, da s tem lahko pri krožnih progah različne kategorije pošlješ v različno smer. Vsi udeleženci okrogle mize podpirajo spremembo.

3. Sprememba točkovanja časa

19. člen pravilnika POT: Dovoljeni čas, ki ga določi organizacijski odbor, je dvakratnik idealnega časa za prehod proge in opravljanje nalog. Negativne točke za čas dobiva ekipa po preteku idealnega časa (-1 točka na minuto). Želimo poudarjati znanje, ne hitrosti.

Komentarji: Občutek, da bo to naletelo na veliko nasprotovanja. Nekaj dodatnega dela za organizatorje. Vprašanje: kako določiti idealni čas? Traserji so ga morali že do zdaj, paziti bo treba, da niso preohlapno določeni. Ideja, da bi uvedli hitrostne etape.

Diskutirali smo tudi o diskvalifikacijah (a je smiselno, da diskvalifikacija na katerikoli progi pomeni avtomatsko diskvalifikacijo iz tekmovanja?), a smo sklenili, da so pravila v redu kot so.

4. Točkovanje nalog na tekmovanju

20. člen pravilnika POT: Dodatne naloge iz vrisovanje tudi za E, novo točkovanje 20, -5, -5 (prejšnje točkovanje je bilo narejeno z mislijo na staro točkovanje časa). Odstopanje 2 mm.

Komentarji: Ugotovili smo, da je pri testih bolj smiselno imeti -5 točk za narobe rešeno nalogo kot pri praktičnih nalogah (s tem preprečimo ugibanje, in iščemo suvereno znanje). Pri testih porabiš čas, tudi če na vprašanje na koncu ne odgovoriš (ga prebereš in razmisliš), pri praktičnih nalogah ekipa, ki ne odgovarja, prihrani čas (gre takoj naprej). Zato smo se strinjali, da bi bilo zgolj pri praktičnih nalogah smiselno odpraviti -5 točk za napačno odgovarjanje, saj s tem kaznujemo ekipo, ki vsaj poskuša odgovoriti. Po novem bi bilo 20, 0, 0 za praktične naloge iz orientacije, vozlov, prve pomoči, varstva narave in poznavanje gorstev in druge praktične naloge. Kljub temu bi se pri odločanju za odgovarjanje ali neodgovarjanje ohranil element ocenjevanja svojega znanja, saj se z odločitvijo za izgubi čas.

5. Vozli

20. člen pravilnika POT: V kategorijah B so možne naloge iz vozlov: (vpletena) osmica, podaljševalni, prusikov (ne vpleteni), bičev in polbičev. V kategorijah C, D, E so možne naloge iz vozlov: kravatni, (vpletena) osmica, ambulantni, podaljševalni, (vpleteni) prusikov, (vpleteni) bičev in polbičev. V kategoriji A in F so možne naloge iz vozlov: osmica, prusikov (ne vpleteni).

Komentarji: Na te člen smo (že pred časom) dobili naslednjo pripombo: *»Izbor vozlov po posameznih kategorijah ni najbolje določen, saj bi morali tekmovalci v posameznih kategorijah poznati uporabno vrednost vozla, ki ga morajo poznati. Prusikov vozle v planinstvu uporabljamo večinoma strokovni kadri, nikakor pa ne otroci do 6. razreda! Za to starostno skupino bi bil bistveno primernejši in uporabnejši podaljševalni vozle, pomen katerega bi hitro razumeli. Smiselno bi bilo dodati tudi kavbojski vozle in varovalni vozle, ki sta oba vključena v učbenik Planinska šola.«*

Udeleženci okrogle mize so podpirali idejo razumevanja vozlov ki jih tekmovalci delajo, nismo pa bili prepričani, da je podaljševalni vozle najprimernejši, saj se ga je nekoliko težje naučiti. Nekdo je tudi rekel, da se kravatnega vozla ne uči več. Strinjali smo se, da bi bilo treba nabor vozlov preveriti pri planinskih inštruktorjih. Okvirno smo se strinjali, da prusikov vozle ni primeren za A, in da bi ga zamenjali z enim ali dvema primernejšima vozla.

6. Obvezni visoki pohodni čevlji

25. člen pravilnika POT: Do sedaj je bila obvezna obutev definirana kot »visoki čevlji s podplatom iz narebričene gume«. Naše vprašanje je, ali je z razvojem in vedno večjo priljubljenostjo nizke pohodne obutve primerno, da še 'zapovedujemo' visoke čevlje.

Komentarji: Strinjali smo se, da mora v pravilih ostati primeren podplat. Pomislek je, da bi to oteževalo podeljevanje minus točk, saj bi bilo težje prepoznati, kaj je pohodna obutev in kaj ne. Ideja je bila, da lahko primerno obutev predpiše organizator, oziroma da priporoči, a točkovanje mora biti poenoteno. Podan je bil argument, da na planinskih izletih pri otrocih zahtevamo gojzarje (visoke čevlje), saj so bolj varni za gležnje. Vsaj za odrasle tekmovalce se nam je zdelo, da so sposobni sami presoditi, kakšno obutev potrebujejo za določen teren. Dobra pripomba je bila, da imajo otroci od pohodne obutve tako ali tako večinoma gojzarje in ne nizkih čevljev, tako da se tu veliko ne bi spremenilo. Seveda ne bi tolerirali superg in podobne obutve. V marsikaterih razmerah so gojzarji neprimerni (ravnina, veliko cest, visoke temperature ...).

7. Prepoved GPS naprav

26. člen pravilnika POT: Prepoveduje uporabo naprav, ki omogočajo prikaz lokacije na grafični karti. Leta 2012 je to pomenilo GPS napravo, sedaj pa ima to možnost vsak telefon. Vprašali smo se, ali je prav, da pravilnik prepoveduje nekaj, česar ne moremo kontrolirati in omejevati.

Komentarji: Mnenja so bila nekoliko deljena, a najpogostejše je bilo mnenje, da je to smiselno načelno pustiti v pravilih in zaupati tekmovalcem, da jih bodo upoštevali.

Vprašanje je bilo: ali sankcioniramo nekoga, ki na progi gleda v telefon? Strinjali smo se, da ne – s telefonom lahko tudi fotografiraš itd. Ugotovili smo, da želimo člen ubesediti tako, da ne bo prepovedoval uporabo telefonov samih, le telefone v namen uporabe prikaza na grafični karti. Iz člena smo odstranili triangulacijo prek baznih postaj in nekatere druge stvari, ki niso smiselne.

8. Uvrščanje na SPOT

5. člen pravilnika lig: Napredovanje iz lig na SPOT je zagotovljeno prvim trem ekipam v vsaki kategoriji. Če se uvrščena ekipa udeležbi odpove, lahko vodja lige nastop ponudi naslednji uvrščeni ekipi.

Komentarji: To ne bo pomagalo, če bo ekipa nastop odpovedala tik pred SPOT-om. Vodja lige bo imel nekaj več dela s spremljanjem prijav. Vsi udeleženci okrogle mize podpirajo spremembo.

9. Ostale spremembe

10. člen pravilnika POT: 2 dodatni točke za vsakega člana od 65 let v E, 5 za člana do 7 let v F (največ 10 na ekipo).

16. člen pravilnika POT: Vrisovanje za E kategorijo, kot je tudi na mednarodnih tekmovanjih. Za vrisovanje točk, ki jih morajo kasneje najti: C in E definirane osnovne naloge, na novo še opisne naloge s topografskimi znaki. Takšne naloge se ne pregledujejo in ne točkujejo, za vrisovanje morajo biti primerni pogoji.

17. člen pravilnika POT: Dvignjeno maksimalno število KT iz 10 na 15.

18. člen pravilnika POT: Naloge na mrtvih KT s pomočjo pisnih navodil.

23. člen pravilnika POT: Osnovni komplet prve pomoči je redefiniran tako, da ustreza osnovnemu kompletu PZS.

9. člen pravilnika lig: Ekipe iz drugih lig in ekipe, ki ne ustrezajo starostnim kriterijem za nastop v kategoriji, prav tako kot ekipe neplaninskih organizacij ne prejmejo točk in jih niti ne upoštevamo pri vrstnem redu za točkovanje. S tem smo upoštevali odpravo odprtih kategorij na POT.

Komentarji: Vsi udeleženci okrogle mize podpirajo omenjene spremembe.

10. Sprejemanje pravil

Strinjali smo se, da se lahko pravilnik za lige začne veljati že pred SPOT-om 2019 in se upošteva 5. člen za uvrščanje na to tekmovanje (3 ekipe na kategorijo na ligo, lahko se ponudi nastop naslednji). Ta pravilnik ne vpliva na potek POT-ov v tej sezoni. Pravilnik POT bo začel veljati po SPOT-u 2019.

11. Razno

Jure Grudnik nam je povedal, da bo SPOT 2019 potekal 18. – 19. maja v Šaleški dolini. Organizacijsko in tehnično ekipo že imajo, PD Šoštanj bo vodil organizacijo. Matjaž Žohar bo tehnični delegat MK.

Jure je poudaril še, da same spremembe pravilnikov ne bodo prispevale k popularizaciji tekmovanj, ampak da je naloga društev, da se trudijo privabiti čim več članov (otrok) k tej aktivnosti, in predvsem premostiti prepada med osnovno in sredno šolo.

Udeležba na SPOT-u pada, v čemur prispeva več faktorjev: manjša se število lig (neaktivne Koroška, Zasavska in po novem verjetno še Rogaška), zaradi česar se uvrsti manj ekip, hkrati pa se tudi vsi uvrščeni ne odločajo za udeležbo na državnem tekmovanju. Udeležba na POT-ih v aktivnih ligah se sicer drastično ne zmanjšuje. Prav zaradi tega pričakujemo, da bo sprememba pravilnika z novim sistem uvrščanja dobro vplivala na SPOT.

Zapisala Tina Arh,
vodja Strokovnega odbora za orientacijo
MK PZS